

АКАДЕМІК О.В. ПАЛЛАДІН: ФУНДАТОР ЕПОХИ БІОХІМІЇ

Сучасні вчені далеко просунулися в осягненні механізмів функціонування мозку. Крім того, нещодавно було започатковано міжнародний науковий дослідницький проект «Людський мозок» («Human Brain»), учасники якого сподіваються з часом відтворити повноцінну діючу модель цього життєво важливого органу, маючи на меті винайти за її допомогою, зокрема, способи

боротьби із невиліковними нині недугами на кшталт епілепсії, аутизму, хвороби Альцгеймера тощо. Однак відчутний прогрес у вивченні мозку та далекосяжні сміливі плани з його подальшого дослідження були б неможливими без неоціненних здобутків української біохімічної школи, заснованої академіком О.В. Палладіним, 130-річчя від дня народження якого відзначають цьогогоріч Україна та світ. Життєвому шляху та науковим досягненням нашого видатного співвітчизника, а також історії створеного ним Інституту біохімії (тепер – Інститут біохімії імені О.В. Палладіна НАН України) присвячено документальний фільм «Формула життя Олександра Палладіна» телеканалу «UA: Перший».

Майбутній дослідник виріс у колі науковців – батькових колег, а студентську дипломну роботу щодо утворення умовних рефлексів писав під керівництвом лауреата Нобелівської премії в галузі медицини і фізіології (1904 р.) І.П. Павлова. Пізніше О.В. Палладін зізнавався, що не шкодує про свій вибір на користь об'єктивного вивчення психічних явищ. Хоча об'єктом його зацікавлення була не тільки центральна нервова система, а й інші органи та системи органів людини. Пам'ятають академіка О.В. Палладіна в першу чергу завдяки непересічним здобуткам **української біохімічної школи**, яка навіть у злидених умовах евакуації Інституту біохімії до м. Уфа під час Другої світової війни спромоглася на розроблення препаратів, які врятували незліченну кількість життів і принесли їй та її керівникові світову славу (докладніше: <http://www.nas.gov.ua/UA/news/Pages/contents.aspx?ffn1=ID&fft1=Eq&ffv1=2537> та <http://www.nas.gov.ua/UA/news/Pages/contents.aspx?ffn1=ID&fft1=Eq&ffv1=2617>).

Особливо важкими для вченого стали повоєнні роки, на які припало не лише відновлення зруйнованого господарства країни, а й ідеологічні гоніння на генетику й кібернетику. Працюючи на посадах (зокрема й головній) у Президії Академії наук УРСР, академік О.В. Палладін у міру своїх можливостей захищав

переслідуваних, оскільки користувався незаперечним міжнародним науковим авторитетом (варто зазначити, що суттєво полегшувало науковцеві спілкування із зарубіжними колегами блискуче знання кількох європейських мов – зокрема, французької, німецької й англійської). Будучи президентом АН УРСР, **учений докладав зусиль для сприяння розвитку не тільки наук про життя, а й ядерної фізики, фізики напівпровідників, обчислювальної математики, матеріалознавства та багатьох інших перспективних напрямів досліджень. Крім науково-організаційної, він провадив також активну громадську й державну діяльність.**

Академік О.В. Палладін ніколи не залишав без уваги своє дітище – Інститут біохімії – та **всіляко підтримував талановитих молодих учених**, залучаючи їх до робіт, здійснюваних різними підрозділами установи, і намагався бути мудрим наставником для підлеглих. Уже по смерті вченого в його інституті було не лише продовжено роботи за вже наявними напрямками, а й започатковано дослідження з таких нових галузей, як біосенсорика, кріобіологія, молекулярна імунологія тощо.

Документальний фільм містить, серед іншого, **кадри кінохронік 1960-1970-х рр. і коментарі та спогади** нинішнього директора Інституту біохімії імені О.В. Палладіна НАН України академіка **Сергія Васильовича Комісаренка**, провідного наукового співробітника інституту, кандидата біологічних наук **Володимира Івановича Назаренка** й доньки академіка – доктора біологічних наук **Тетяни Олександрівни Палладіної**. За словами останньої, найкраще в її пам'яті закарбувалися батькова **цілковита відданість справі та його впевненість у тому, що вітчизняна наука має існувати навіть у найтяжчі для України часи.**

[ПЕРЕГЛЯНУТИ ФІЛЬМ](#)

Матеріали опублікували: Прес-служба НАН України